

Marten Toonder

Dit schreeuwt om wraak

Alle verhalen van
Olivier B. Bommel
en Tom Poes

2017

DE BEZIGE BIJ

AMSTERDAM | ANTWERPEN

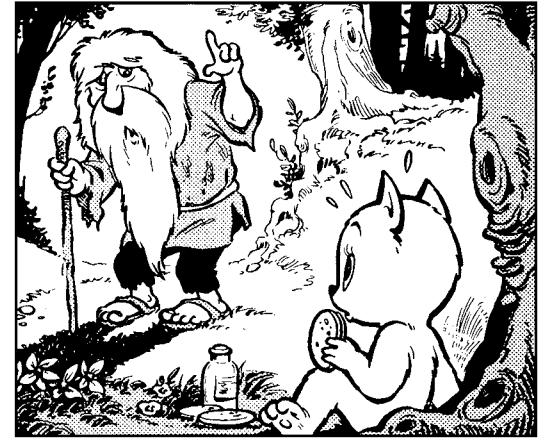
Tom Poes en de giegelgak

Volgens Eiso Toonder is het idee voor dit verhaal waarschijnlijk van Lo Hartog van Banda. In elk geval is het thema een persiflage op de oppervlakkigheid van massamedia die onbenullige boodschappen uitdragen en verspreiden. Maar vergeet niet, zo schreef Marten Toonder in een toelichting in zijn door Hans Matla samengestelde verzamelde werken (1992), dat de zaak anders wordt, wanneer men in plaats van gegiechel een politieke slagzin zou horen.

Heer Bommel is al op het spoor van deze mogelijkheid. Hij ziet met lede ogen gebeuren hoe het voortwoekerend massavermaak zijn gedachtegoed aan het verdringen is. En dan laat Tom Poes zich in strook 2862 nog de uitdrukking: 'Als u begrijpt wat ik bedoel' ontvallen. Niets is meer heilig. Het is duidelijk dat Super en Hieper een graantje willen meepikken van het massavermaak. Zij zetten een houthandel op, maar als bouw materiaal blijkt het hout van de giegelgak hol en voos.

Wim Hazeu, schrijver van de biografie van Marten Toonder

Dit is het 70ste avontuur van heer Bommel en Tom Poes. De stroken hebben de nummers 2819-2869. Het verscheen voor het eerst in *NRC Handelsblad* van 19 mei 1956 tot en met 18 juli 1956. Bij De Bezige Bij werd dit verhaal eerder gepubliceerd in de bundel *Wat enigjes* (1975) en in de dubbele Bommelpocket *Met mijn teer gestel & Wat enigjes* (1993). Bij Uitgeverij Panda verscheen het in deel 14 van de reeks *Heer Bommel: volledige werken: de dagbladpublicaties* (1992).

Op een mooie dag in de lente besloot Tom Poes een wandeling te gaan maken. En omdat hij een heel eind voorbij de horizon wilde gaan, nam hij een bundeltje met eten mee dat hij aan een stok over zijn schouder droeg.

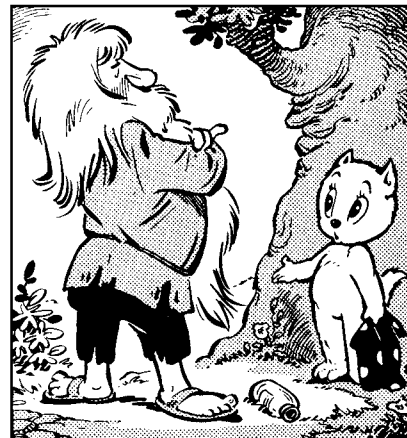
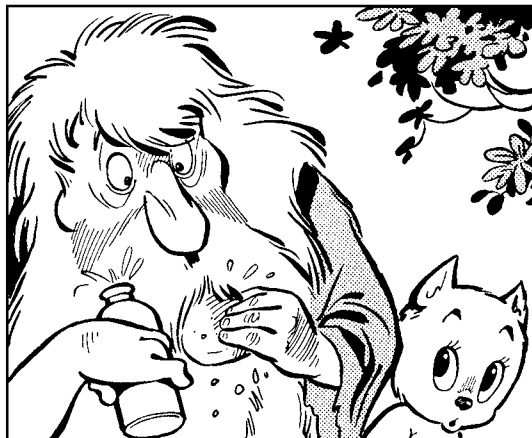
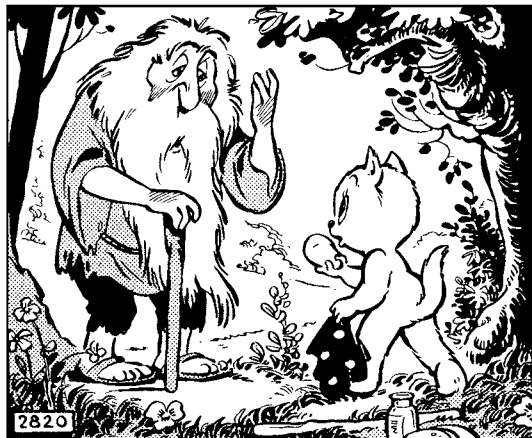
Om een uur of twaalf was hij op een verlaten plek aangekomen die geschikt leek om wat te rusten. Hij ging dus tegen een dikke boom zitten en pakte zijn maaltje uit. Tevreden bekeek hij het, terwijl hij zich afvroeg of hij zou beginnen met iets zoets of iets hartigs. Maar in deze bezigheid werd hij gestoord door een schaduw die over zijn voedsel geworpen werd door een schamele grijsaard. De oude keek met een

grimmige blik naar de boterham die Tom Poes in de vingers hield.

‘Welja, welja,’ sprak hij met zwakke stem. ‘Dat zit daar maar. Dat wentelt zich in overdaad en zwelgt in aardse genoegens. Braspartijen en geslemp!’

‘Zo erg is het toch niet?’ vroeg Tom Poes ontdaan. ‘Dit is alleen maar een twaalfuurtje. Heel gewoon.’

‘Heel gewoon!’ herhaalde de vreemdeling verbitterd. ‘Ik kom van verre en het is lang geleden dat ik zo’n overdaad aanschouwd heb. Schaamt ge u niet dat ge een verkommerd zwerver laat staan, terwijl ge u te buiten gaat aan voedsel en drank?’

10 Tom Poes keek in tweestrijd van zijn boterham naar de verkommerde zwerver.

‘Hebt u honger?’ vroeg hij aarzelend.

‘Mijn maag knort,’ riep de grijsaard jammerend. ‘Mijn ingewand knaagt aan mijn gebeente en dit doorvoede kereltje vraagt of ik honger heb! Bestaat er dan geen mededogen meer?’

‘Zeker,’ zei Tom Poes. ‘Ik heb ook trek, maar als het zo erg met u is, zou het mij niet smaken. Neem maar waar u zin in hebt, hoor!’

De oude ging met een zucht zitten. Hij gluurde uit zijn ooghoeken naar het voedsel, daarna tastte hij toe en begon te eten.

Het was merkwaardig om te zien hoe snel de inhoud van het bundeltje in de wilde baardgroei verdween. Met de koffie uit het flesje spoelde de vreemdeling alles in grote haast naar binnen en voordat

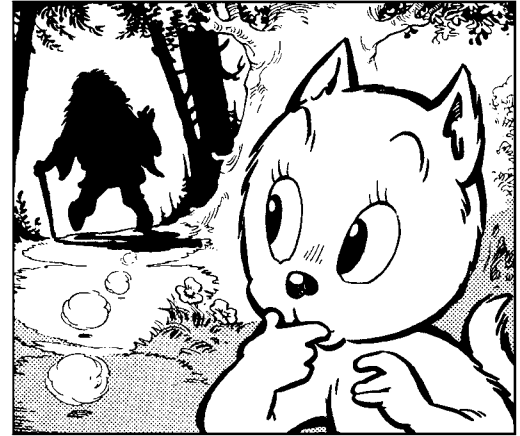
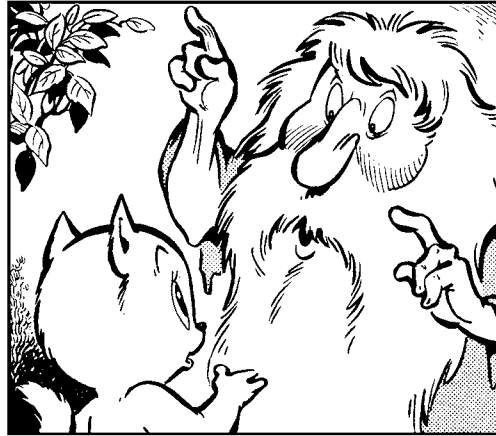
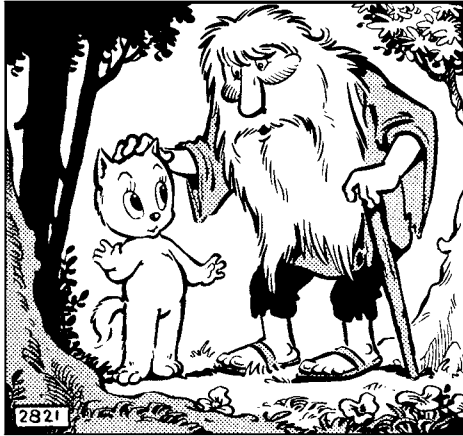
Tom Poes van zijn verbazing bekomen was, was het op.

‘Ziezo,’ sprak de grijsaard ten slotte. ‘Het was weinig, maar het was iets. Na deze simpele bete zal mijn verdere tocht mij gemakkelijker vallen.’

Hij stond op, veegde met de rug van zijn hand wat kruimels uit zijn snor en kruiste de armen over de borst.

‘Welnu?’ riep hij, toen Tom Poes hem zwijgend bleef aankijken. ‘Waarom zegt ge niets? Waarom begint ge nu niet te schimpen? Ik heb uw gehele mondvoorraad opgemaakt! Er is niets meer voor u over!’

‘Dat zie ik,’ zei Tom Poes. ‘U moet wel een erge honger gehad hebben. Tjonge, het spijt me dat ik niet meer bij me had.’

De grijsaard legde getroffen zijn hand op het hoofd van Tom Poes.

‘Ge hebt een mooi karaktertje,’ sprak hij galmend. ‘Ik heb uw voedsel opgegeten zonder een kruimel over te laten. Maar toch scheldt ge niet, dat siert u, mijn ventje. Dat treft men niet vaak vandaag de dag. Men zwelgt en brast en laat zijn naaste verkommeren.’

‘Och,’ zei Tom Poes bescheiden, ‘zo geweldig was het nu ook weer niet.’

‘Mooi,’ hernam de oude, ‘zo mag ik het horen. Ge moogt een wens doen, omdat ge zo braaf zijt.’

‘Een wens!’ riep Tom Poes verrast uit. Hij begreep nu dat hij geen gewone zwerver tegenover zich had en hij begon snel na te denken. Maar omdat hij al veel had meegemaakt op het gebied van wensen en omdat hij wist dat daar allerlei onverwachte kanten aan zitten, haalde hij ten slotte de schouders op.

‘Ik heb geen wensen,’ zei hij.

‘Geen wensen?!’ riep de oude ongelovig. ‘Geen zak met goud, geen eer of roem, geen macht, geen kasteel of auto en zelfs geen bromfiets?’

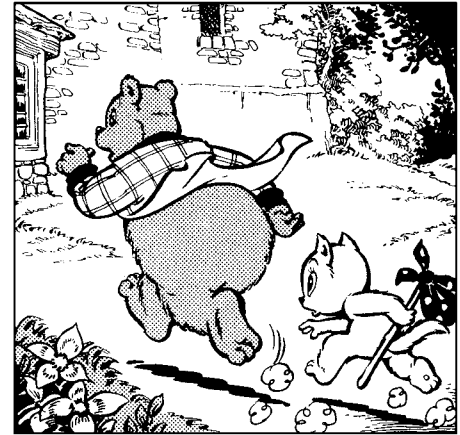
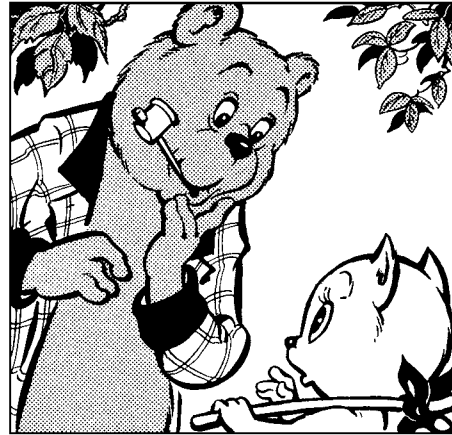
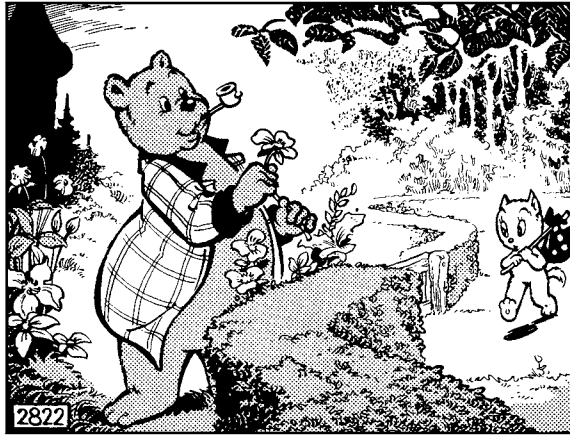
‘Nee,’ zei Tom Poes, ‘er komt altijd narigheid van wensen. Men krijgt niets voor niets!’

‘Ge zijt te wijs voor uw jaren,’ zei de bejaarde zwerver peinzend. ‘Ge zijt een wroetertje. De domheid om geen wens te doen, is even groot als het onmogelijke te wensen, leer dat van mij.’

‘Dat kan wel zijn,’ zei Tom Poes. ‘En toch wens ik niets.’

‘Dan moet ge het zelf maar weten,’ hernam de grijsaard. ‘Ik zal u echter een goede raad geven. Zoek de kern. Zoek altijd de kern. Onthoud dat!’

En met deze woorden wendde hij zich om en liep weg.

- 12 'Hm,' mompelde Tom Poes, toen hij tamelijk hongerig verder liep. 'Daar ben ik niet veel wijzer van geworden. De raad van die oude man komt me nogal duister voor. Maar ik zal het toch onthouden.' Zo denkende passeerde hij slot Bommelstein, waar heer Bommel net bezig was met het verzorgen van zijn tuin.

'Zo, jonge vriend,' riep heer Ollie, 'wat loop je daar tegen jezelf te praten? Heb je zorgen?'

'Zorgen niet, maar wel een beetje honger,' zei Tom Poes. 'Ik heb mijn twaalfuurtje aan een arme, oude zwerver gegeven, en die heeft zelfs geen korst voor me overgelaten.'

'Zoiets moet je ook niet doen,' zei heer Bommel hoofdschuddend. 'Arme, oude zwervers zijn geen heren, dat weet iedereen. Stank voor dank is alles wat men krijgt.'

'O, hij was wel dankbaar!' riep Tom Poes uit. 'Ik mocht een wens doen!'

'Een wens?' herhaalde heer Ollie, plotseling opletend. 'Zo, zo! En wat heb je wel gewenst? Iets verstandigs, hoop ik?'

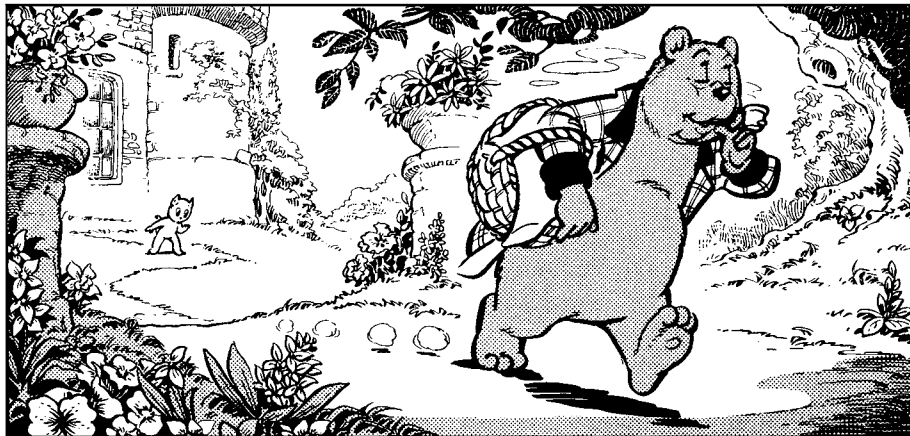
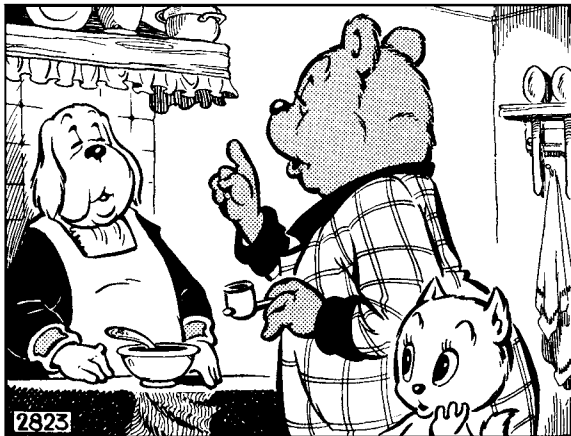
'Niets,' zei Tom Poes. 'Ik heb niets gewenst.'

'Niets?!' riep heer Bommel ongelovig. 'Zoiets doms heb ik nog nooit gehoord! Ach, waarom overkomt mij zoiets nu niet. Ik, als heer met onderscheidingsvermogen, zou wel weten wat ik moest wensen. Maar misschien is het nog niet te laat. Welke kant is die grijsaard opgegaan? Vlugh, er is geen tijd te verliezen!'

'Hij liep in oostelijke richting,' zei Tom Poes verbaasd. 'Maar...'

'Zeur niet!' riep heer Ollie. Hij keerde zich om en begon naar zijn huis te hollen.

'Misschien kan ik je stommiteit nog ongedaan maken,' hijgde hij dravend. 'Ik zal proberen te redden wat er nog te redden valt.'

Heer Bommel draafde de keuken binnen en wendde zich tot de bediende Joost.

‘Maak vlug een picknickmand klaar,’ beval hij. ‘Eenvoudig maar goed, met een koude kip, wat gebak, een broodje met kaviaar en nog een paar van die dingen. En doe er een flesje wijn bij. Het is voor een arme, oude zwerver, als je begrijpt wat ik bedoel.’

‘O,’ zei Joost. Hij begreep in het geheel niet wat zijn werkgever bedoelde, maar hij had in deze betrekking geleerd om zich niet gauw te verbazen. Daarom ging hij meteen aan het werk zonder verder iets te vragen.

‘Die oude man is allang weg,’ zei Tom Poes. ‘U zult hem nooit meer vinden. Trouwens, waaróm wilt u hem vinden?’

‘Waarom?’ riep heer Bommel uit. ‘Omdat ik een wens wil doen na-

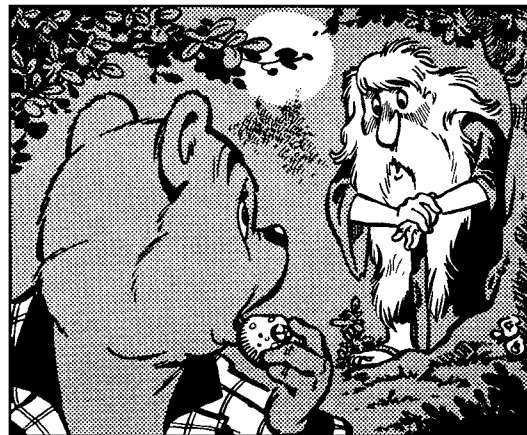
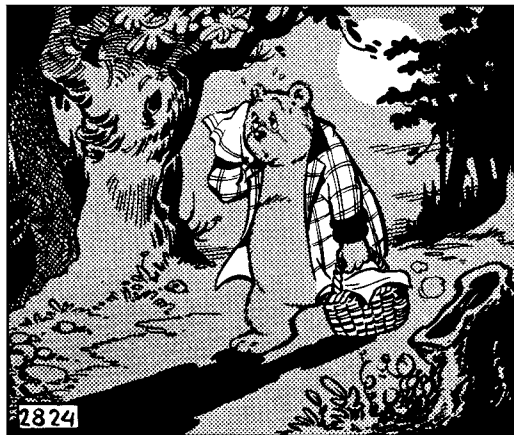
tuurlijk! Als jij zo dom bent om niets te wensen, moet ik dat goed maken, dat is duidelijk!’

‘Maar wensen geven altijd narigheid,’ zei Tom Poes. ‘Dat weet u toch?’

‘Je praat naar dat je verstand hebt,’ zei heer Bommel streng. Hij pakte de mand, die Joost met een keurig doekje had afgedekt en stapte naar buiten.

‘Ik weet niet, wanneer ik terugkom,’ riep hij nog over zijn schouder. ‘Wacht vanavond dus niet op me, Joost. En maak wat eten voor Tom Poes klaar; hij heeft honger.’ Met deze woorden haastte hij zich het tuinpad af, de weg op.

‘In oostelijke richting, zei de jonge vriend,’ mompelde hij. ‘Als ik de zon in de rug houd, kan het niet missen.’

- 14 Maar toen de avond gevallen was, liep heer Bommel nog steeds met zijn picknickmand door het woud. De volle maan scheen reeds aan de hemel en de vogels zwegen al enkele uren, maar van de oude zwerver was geen spoor te bekennen.

‘Bah!’ prevelde heer Ollie, zich afgemat voortslappend. ‘Daar loop ik nu met een mand vol voedsel om een goede daad te gaan doen – maar er is niemand die er prijs op stelt. Zo vergaat het mij nu altijd. Het is niet eerlijk. Een oppervlakkige knaap als Tom Poes krijgt een kans zonder dat hij er iets voor doet, maar een beproefd heer slooft zich uit zonder een kans te krijgen. Bah! Ik ben wel gek om nog langer die zware mand voort te zeulen.’

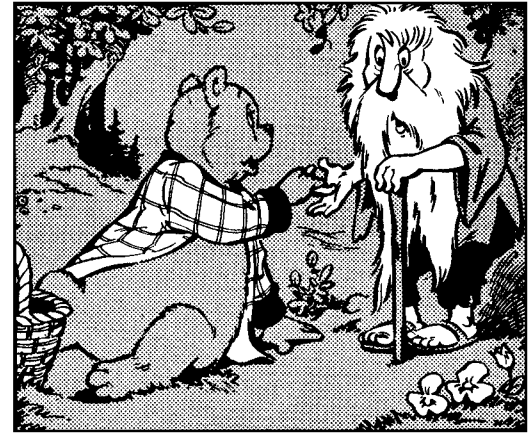
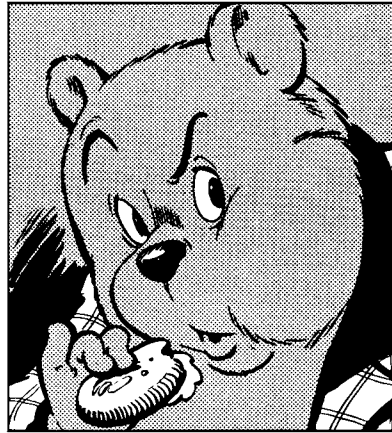
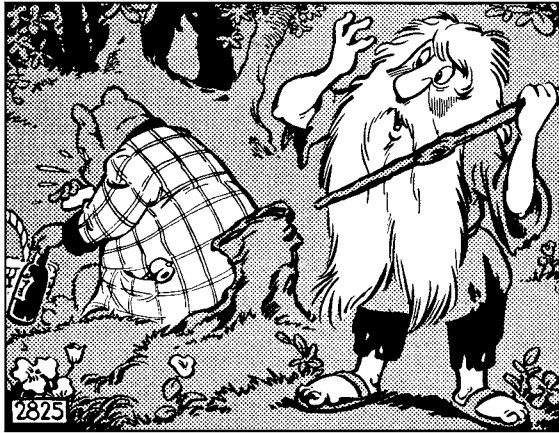
Hij liet zich met een smartelijke zucht in het mos zinken en staarde peinzend naar zijn bagage. Toen begon hij als vanzelf het voedsel uit

te pakken; hij stalde het keurig uit op het servet, dat Joost had meegegeven, hij rook er eens aan, hij voelde of het gebak nog bros en knapperig was en toen begon hij smakelijk te eten.

Het is tenslotte zonde als het bederft, dacht hij al kauwend. Trouwens, ik heb honger en ik moet aan mijn gezondheid denken. En het is beter aan mij besteed dan aan zo’n zwerver, die er niet eens is als men een weldaad aan hem wil bewijzen.

Op dat moment werd hij in zijn maaltijd gestoord door een klage-lijke stem.

‘Welja,’ riep de stem, ‘dat zit daar maar! Dat zwelgt in spijs en drank en wentelt zich in overdaad zonder te denken aan een oud en verkommerd trekker. Is er dan geen barmhartigheid meer?’

‘Dat gaat te ver!’ zei heer Ollie verontwaardigd. ‘Een Bommel zwelgt niet, want een heer kent zijn manieren! En dit is geen overdaad. Het is heel gewoon wat eten, dat ik heb meegenomen om er een goede daad mee te doen, als u begrijpt wat ik bedoel!’

Met die woorden wendde hij zich van de klagende oude af en at verder. Maar al kauwende begon hij na te denken – en hoe meer hij nadacht, hoe langzamer hij at. Ten slotte liet hij zijn gebak zinken en staarde nadenkend naar de bejaarde vreemdeling.

‘Eh... zei u dat u honger hebt?’ vroeg hij.

‘Honger?’ riep de grijsaard. ‘Mijn ingewanden rammelen door mijn gebeente, mijn maag knort en deze doorvoede dikzak vraagt of

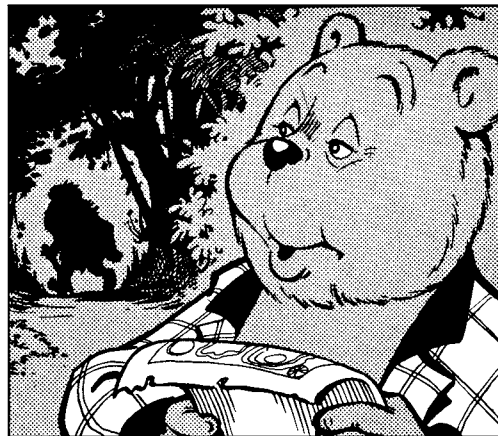
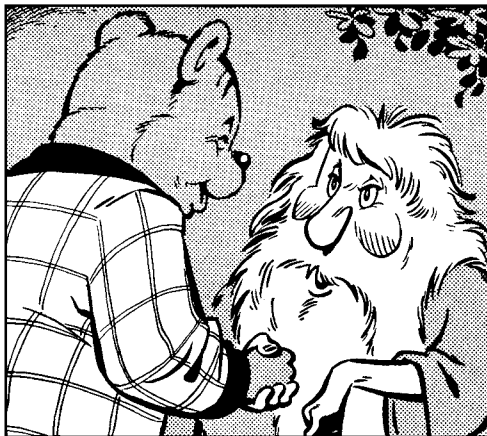
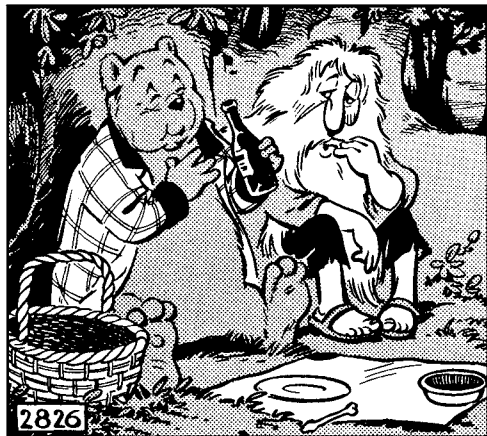
ik honger heb! Bestaat er dan geen mededogen meer?’

Heer Bommel voelde zich boos worden bij deze ongepaste woorden, maar zijn gezond verstand behield de overhand.

Er is geen twijfel aan, dacht hij. Dit is de man die ik de hele dag al gezocht heb. Blijf kalm, Ollie. Bewijs nu dat je je hersens kunt gebruiken.

Hij grabbelde om zich heen en zocht in zijn mand, maar het enige voedsel dat er nu nog over was, was de korst in zijn hand.

‘Hm,’ sprak hij met een geforceerde glimlach. ‘Hier, die mag je hebben, goede vriend. Laat het je maar goed smaken.’

16 De grijsaard keek ongelovig naar de korst die heer Bommel hem overreikte.

‘Mag ik dit allemaal hebben?’ vroeg hij. ‘Al dit kostelijke voedsel? Weet ge zeker dat ge uzelf niet tekortdoet?’

‘Ach, nee,’ zei heer Ollie. ‘Een heer kijkt niet op een kleinigheid als hij iemand een weldaad kan bewijzen. Tast toe en laat het u smaken, vriend.’

De oude man liet het stukje baksel in zijn baard verdwijnen en slikte aandachtig.

‘Op,’ stelde hij vast. ‘De smaak was goed. Ik proef dat ge het uzelf aan niets laat ontbreken. De hoofdzaak is dat het u goed gaat, niet-waar?’

‘Zo is het,’ riep heer Ollie, breed lachend. ‘‘Als het mij goed gaat, gaat het iedereen goed,’’ zei mijn brave vader altijd – en daar houd

ik mij aan. Leven en laten leven. Ach ja, het zou te wensen zijn dat iedereen van de Bommelse gedachte doordrongen was.’

‘Uw wens zal vervuld worden,’ hernam de grijsaard. ‘Iedere weldaad heeft zijn eigen beloning. En dit is dus de beloning voor uw goedheid. Want de domheid van een onmogelijke wens is even groot als in het geheel geen wens. U mag de gak hebben.’

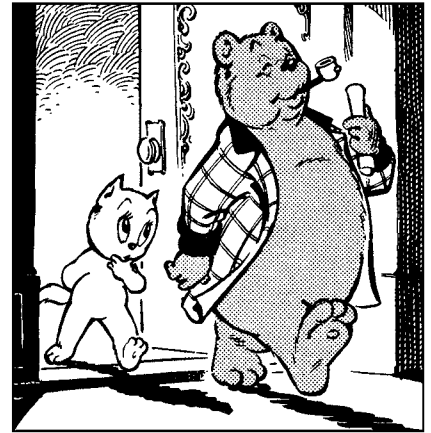
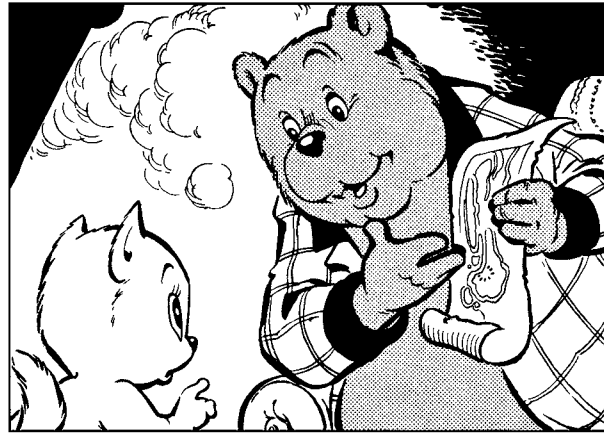
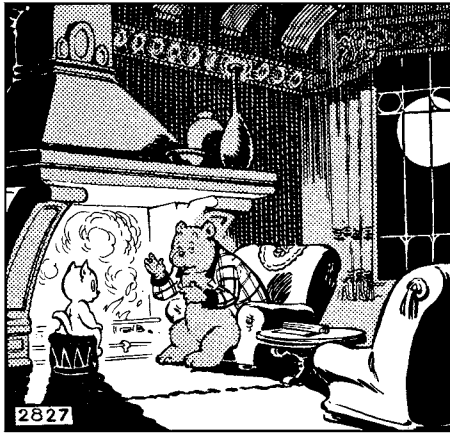
‘Wat mag ik hebben?’ vroeg heer Ollie verbaasd.

‘De gak,’ herhaalde de vreemde zwerver. ‘De gak zal u in staat stellen om de Bommelse gedachte overal te laten doordringen.’

‘Wat is de gak?’ vroeg heer Ollie onthutst. ‘Waar is de gak, bedoel ik – als u begrijpt wat ik bedoel?’

‘Hier is een landkaart,’ zei de oude. ‘Zoekt en ge zult vinden.’

Met deze woorden wendde hij zich om en verdween in het maanlicht.

Later op die avond zat heer Bommel aan het haardvuur en vertelde zijn wedervaren aan Tom Poes.

‘Het was een aardige, oude baas,’ sprak hij. ‘Veel eten deed hij niet. Toen hij kwam, was alles trouwens haast op. Maar hij was erg blij met de korst die ik hem gaf. Uit dankbaarheid mag ik de gak hebben.’

‘De gak?’ vroeg Tom Poes verbaasd. ‘Wat is dat?’

‘O... eh... heel gewoon; de gak,’ legde heer Ollie uit. ‘De gak zal mij in staat stellen om de Bommelse gedachte uit te dragen, als je begrijpt wat ik bedoel.’

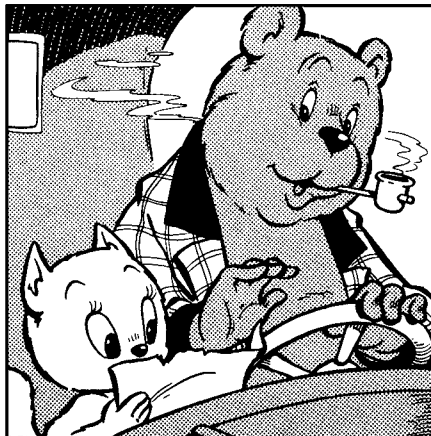
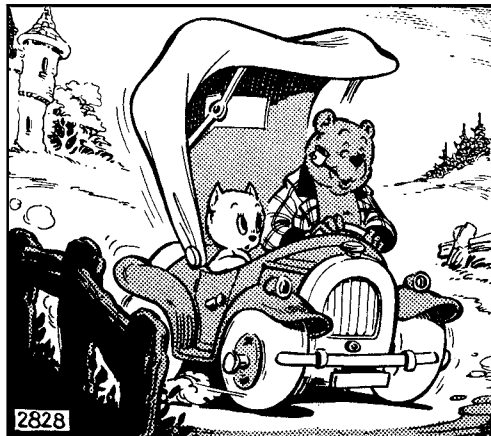
‘Nee, dat begrijp ik niet,’ zei Tom Poes. ‘Waar is die gak dan? Hoe ziet hij eruit?’

‘Je vraagt te veel,’ hernam heer Bommel, wat korzelig. ‘Ik heb een

landkaart van de oude heer gekregen. “Zoekt en ge zult vinden,” zei hij en daar houd ik mij aan. Morgen ga ik zoeken, dus dat is in orde.’

‘Hm,’ mompelde Tom Poes. ‘Ja, ja. Maar wat is de Bommelse gedachte, die u wilt uitdragen?’

‘Wel heb je ooit!’ riep heer Ollie ontstemd. ‘Dat weet toch iedereen die mijn leven en strijden oplettend heeft gevolgd? De Bommelse gedachte is natuurlijk om eh... Kijk, de Bommelse gedachte houdt in dat eh... Om kort te zeggen... hm! Ach wat! Dat is een onzinnige vraag, jonge vriend! Jij moest het weten! Jij bent grootgebracht met de Bommelse gedachte. Komaan, ik ga slapen. Morgen gaan wij de gak vinden en dan snap je het vanzelf. Welterusten, Tom Poes.’

18 De volgende morgen startte heer Bommel reeds vroeg de motor van de Oude Schicht en ging met Tom Poes op weg.

‘Eens kijken,’ sprak hij. ‘Moeten we nu naar links of naar rechts? Dat is de vraag. Die oude heer zei dat ik het zou vinden als ik maar zocht – en daar houd ik mij aan. Waar moet ik zoeken, Tom Poes?’

Tom Poes vouwde met een zucht de kaart uit die heer Ollie gekregen had.

‘We moeten naar het Gakzand,’ zei hij na enig zoeken. ‘Daar staat tenminste een kruisje.’

‘Het Gakzand,’ herhaalde heer Bommel. ‘Juist! Hm... waar is dat ergens, jonge vriend? Kan je niet duidelijker zijn?’

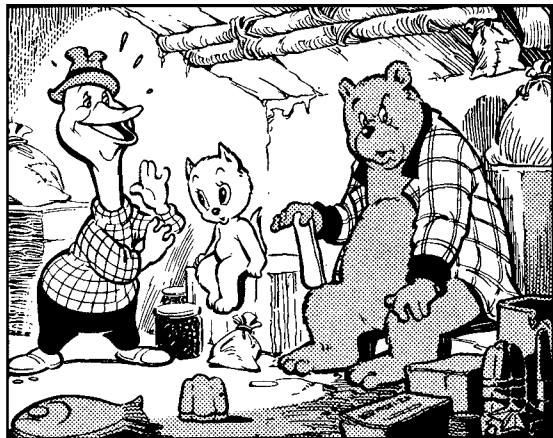
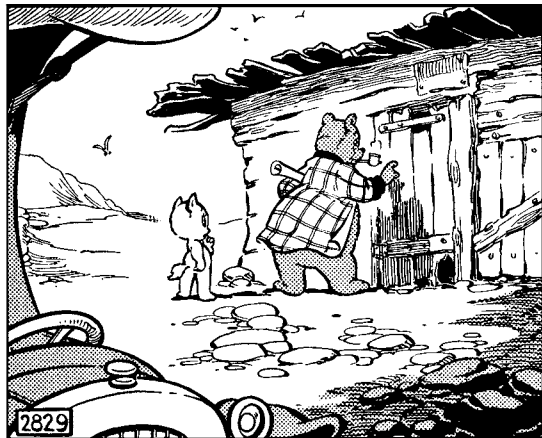
‘Er staat maar één weg op de kaart,’ mompelde Tom Poes. ‘Maar ik zou niet weten welke weg dat is, want er staat geen naam bij.’

‘Aan jouw hulp heb ik niet veel,’ riep heer Ollie geprikkeld uit. ‘Het is gelukkig dat ik een fijne neus voor dit soort dingen heb. Die ene weg is natuurlijk de weg waarop we rijden, dat is duidelijk.’

‘Hm,’ zei Tom Poes. Hij dacht er het zijne van, maar omdat hij zijn vriend kende, zweeg hij verder en zo stuurde heer Bommel zijn voertuig dus zelfverzekerd voort. Het landschap werd steeds kaler en meer verlaten, totdat er bij een kromming van de weg plotseling een wijde vlakte zichtbaar werd.

‘Zand!’ zei heer Ollie tevreden. ‘Allemaal zand. Dit moet het Gakzand wezen.’

‘Als u het zegt, zal het wel zo zijn,’ zei Tom Poes. ‘Wanneer dit dan het Gakzand is, moeten we daar bij dat huisje zoeken. Want daar staat het kruisje ongeveer.’

Heer Bommel stuurde de Oude Schicht voorzichtig de vlakte in en stopte bij de bouwvallige hut.

‘Je ziet het: wie zoekt zal vinden,’ sprak hij tevreden. Hij steeg uit en liep met Tom Poes naar de vervallen deur.

‘Dit is dus het Gakzand. En in het Gakzand is de gak, dat is duidelijk. Komaan. Laten we maar eens aankloppen. Misschien kan de eigenaar van deze hut ons de gak wijzen.’

Hij voegde de daad bij het woord.

Binnen klonk enig geschuifel en daarop werd de deur geopend.

‘Dag luitjes!’ riep de hutbewoner blij. ‘Komen jullie vormpjes kopen?’

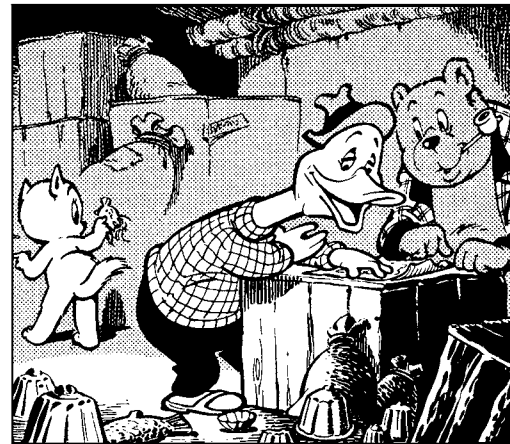
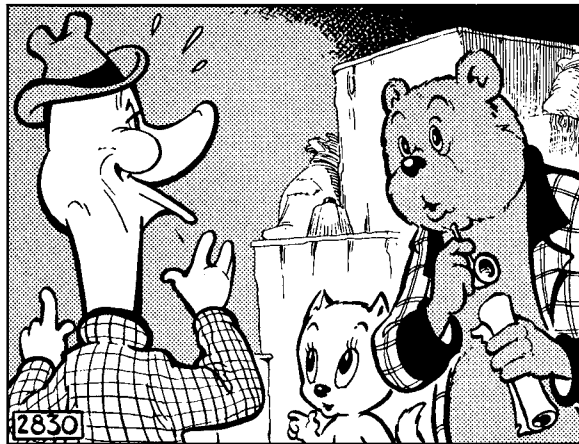
‘Wammes Waggel!’ zei heer Bommel verrast. ‘Jij hier? Weet je ook waar de gak is?’

‘De gak?’ vroeg Wammes. ‘Hihihi! Nee hoor, die weet ik niet. Kom binnen, dan kunnen jullie uitzoeken wat voor vormpjes je wilt hebben.’

‘Wat zeur je toch over vormpjes, jonge vriend,’ zei heer Bommel gemelijk. Hij stapte het gebouwtje binnen en keek misprijzend rond.

‘Zandvormpjes,’ verklaarde Wammes Waggel. ‘Ik heb alle soorten, hoor. Puddinkjes en vissen en sterretjes en van alles. Zoek maar uit! Ze zijn enig.’

‘Hm,’ zei Tom Poes. ‘Hoe ben je op het idee gekomen om hier zandvormpjes te gaan verkopen?’

20 'Ik kwam een oude meneer tegen,' legde de koopman uit. 'Hij had reuze honger, zei hij. Echt zielig, hoor. Nou, toen heb ik hem de kaas van mijn brood laten eten en toen mocht ik een wens doen.'

'Jij ook al?' riep Tom Poes uit. 'Wat heb je gewenst, Wammes?'

'Om lol te hebben natuurlijk,' zei Wammes. 'En toen zei hij dat dat een domme wens was en dat de domheid van een domme wens even groot is als helemaal geen wens te doen... "Loop naar het Gakzand, de lol komt vanzelf," zei hij.'

'En toen?' vroeg heer Ollie gespannen.

'Nou, toen ben ik naar het Gakzand gelopen,' hernam Waggel. 'Nogal wiesdes, hè. Maar lol is hier niet, hoor. Het is hier echt saai. Nou, toen heb ik zandvormpjes gekocht, want ik dacht dat daar wel een zaak in

zou zitten. Maar de zaak gaat slecht, hoor. Jullie zijn de eerste klanten.'

'We zijn geen klanten,' zei heer Bommel stroef. 'We zoeken de gak. Die moet hier zijn, volgens mijn kaart.'

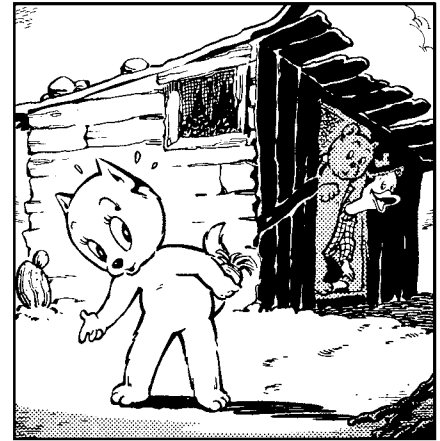
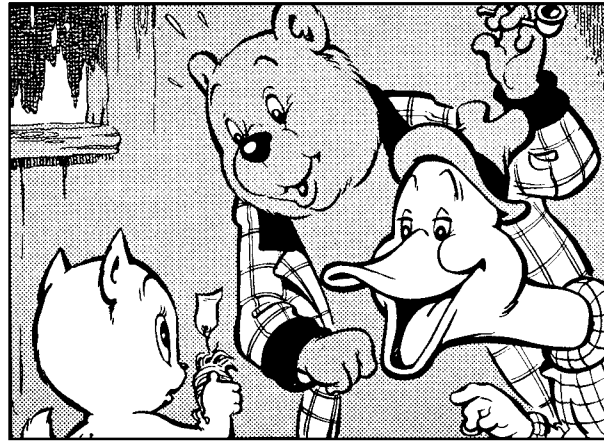
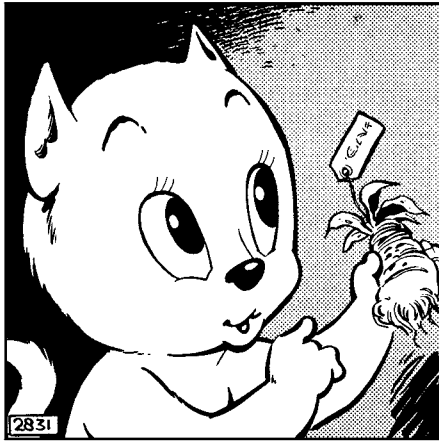
'Hè, wat sneu,' riep de vormpjesondernemer uit. 'Weet je zeker dat je geen puddinkjes wilt maken? Er is hier reuze veel zand.'

'Nee,' zei heer Ollie kort.

'Wil je dan niet een beetje lol maken?' bood Wammes aan.

'Nee!' herhaalde heer Bommel met grote nadruk. 'Ik zoek de gak! Diezelfde grijsaard die jou lol liet wensen, heeft mij een gak beloofd – en daar houd ik mij aan.'

'Die oude is een jokkebrok!' riep de ander verbitterd. 'Ik heb geen lol en jij hebt geen gak. Het is allemaal reuze oneerlijk!'

‘Wacht eens even,’ riep Tom Poes, die een beetje had rondgekeken. ‘Ik heb het! Dit is de gak. Er hangt een kaartje aan waar het op staat. Kijk maar!’

Heer Bommel en Wammes Waggel bogen zich over het raadselachtige kleinood en heer Ollie las langzaam: ‘Gak – uitdragend soort.’

‘Hihihi! Wat mal!’ riep Wammes uit. ‘Laten we ermee gaan voetballen, luitjes. Kunnen we lol hebben.’

‘Zwijg,’ sprak heer Bommel waardig. ‘Dit is een groot moment. De gak zal mij in staat stellen om de Bommelse gedachte uit te dragen. En ziedaar. Daar is hij. Een héél bijzonder ogenblik, jonge vrienden.’

‘O, wat enig,’ zei Waggel. ‘Wat is een gak?’

‘En wat is de Bommelse gedachte?’ vroeg Tom Poes.

Heer Ollie richtte zich toornig op.

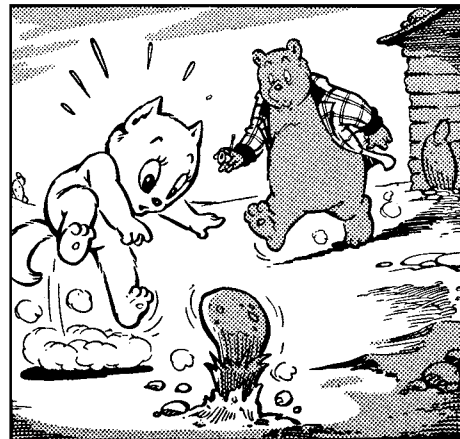
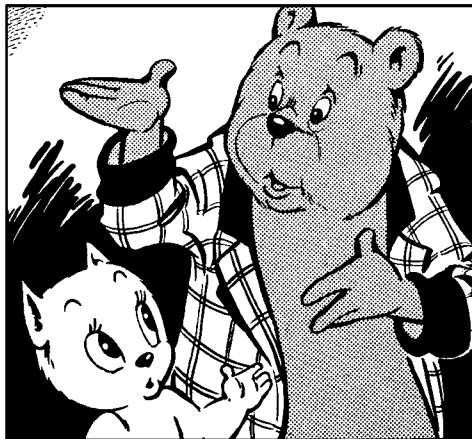
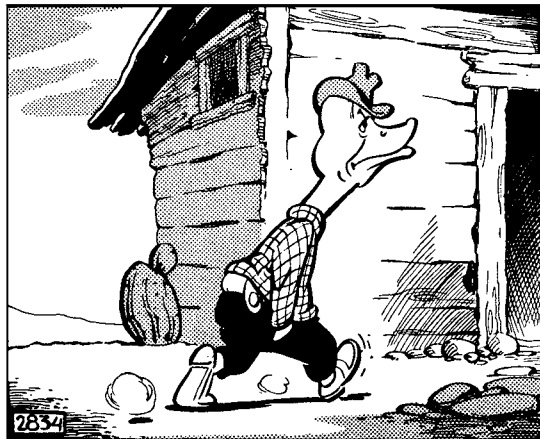
‘Twee dwazen kunnen meer vragen dan een heer kan beantwoorden,’ zei hij uit de hoogte. ‘Geef mij de gak, Tom Poes. Dan ga ik uitdragen.’

Hij zweeg en er verscheen een peinzende blik in zijn ogen.

‘Uitdragen,’ mompelde hij. ‘Jawel, gemakkelijk gezegd. Maar hoe draagt een gak uit? Wat moet ik met het ding doen? Zeg dan eens iets, Tom Poes! Je staat daar maar en laat mij weer alles alleen doen.’

‘Hm,’ zei Tom Poes. Hij pakte het voorwerp en liep ermee naar buiten.

‘U moet die gak planten,’ vervolgde hij. ‘Het lijkt me een soort knol toe, misschien gaat hij wel groeien.’

22 Zo gezegd, zo gedaan. Tom Poes groef een gat en heer Bommel stopte met grote zorg de knol in de grond en stampte daarna de aarde flink aan. Wammes Waggel had giegelend toegekeken, maar toen er niets meer te zien was betrok hij.

‘Is dat nou alles?’ vroeg hij, zich omdraaiend. ‘Ik vind het niks enigjes!’

‘Ik ook niet,’ zei heer Ollie. ‘Nu weet ik nog niet hoe die gak eigenlijk werkt. Hoe kan iets wat in de grond zit, nu de Bommelse gedachte verspreiden, als je begrijpt wat ik bedoel?’

‘Bah!’ riep Wammes. ‘Saai, hoor. Daar is toch geen lol aan? Die oude meneer heeft me gefopt!’

Hij liep verdrietig het hutje in en heer Ollie keek hem getroffen na.

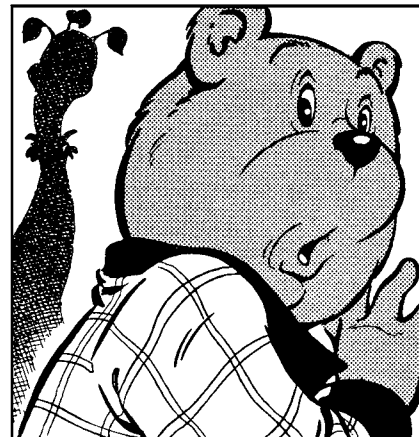
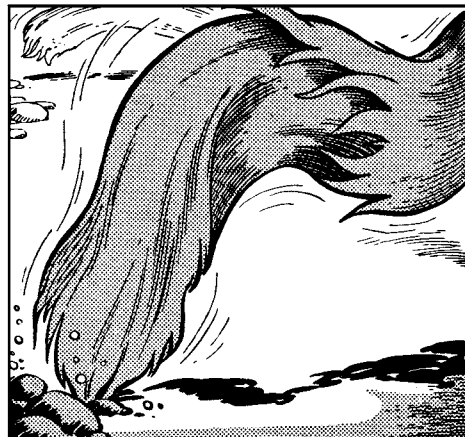
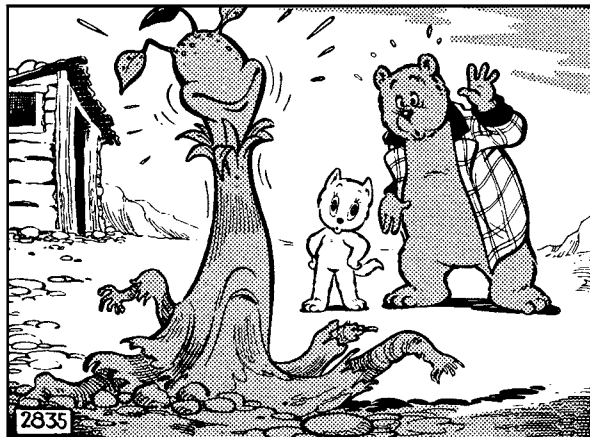
‘Zou dat waar zijn?’ vroeg hij zich af. ‘Zou het allemaal een fopperij zijn? Héél ongepast, na de weldaden die ik hem bewezen heb...’

Op dat moment slaakte Tom Poes een uitroep van verbazing. ‘Kijk daar eens,’ riep hij uit.

Heer Bommel wendde zich geschrokken om en nu zag hij op de plek waar de gak geplant was, een soort stronkje uit de bodem omhoogschieten.

Het vreemde gewas groeide snel, zodat ze het binnen enkele minuten van jonge loot tot een bol stammetje zagen rijpen.

‘Kijk, kijk,’ stamelde heer Bommel, ‘de Bommelse gedachte breekt zich baan! Het was dus toch geen fopperij!’

Het stronkje groeide en groeide. Terwijl heer Bommel en Tom Poes er met open monden naar stonden te kijken, rees het wat schokkerig verder omhoog, totdat het de gedaante van een korte boom aangenomen had. Daarop ontsproten er enkele bladeren op de kruin en uit de voet ontwikkelden zich vier wortels. Die schoven een tijdje over de bodem voort, tastten daar wat rond en wroetten zich ten slotte in de grond. Nu scheen de plant klaar te zijn. Hij stond rustig in de warme zon en bewoog zijn schamele kruin in de lauwe wind.

‘Een rare boom,’ zei Tom Poes, toen er verder niets gebeurde. ‘Ik begrijp niet hoe hij iets kan uitdragen; het is maar een kale woestijnplant.’

‘Het is een gak,’ verbeterde heer Ollie. ‘Maar ik geef toe dat hij mij

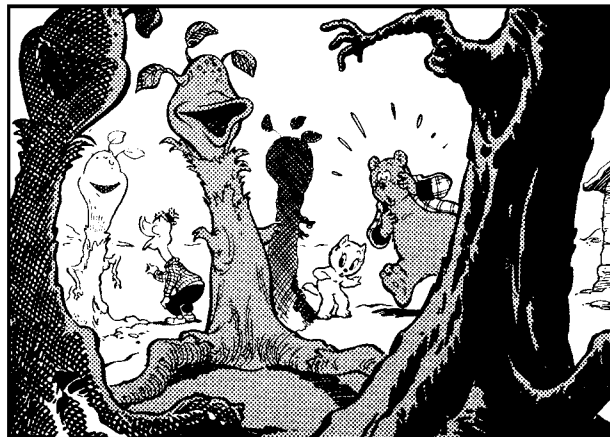
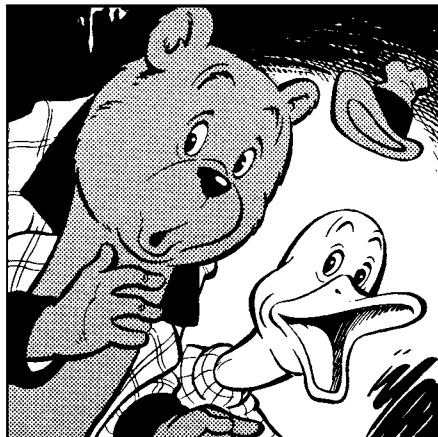
tegenvalt. Ik had meer verwacht van iets wat de Bommelse gedachte moet verspreiden.’

‘Hm,’ zei Tom Poes, ‘wat is dat eigenlijk? Ik weet niet wat u daarmee bedoelt?’

‘Dat is een heel mooie gedachte,’ zei heer Ollie geprikkeld. ‘Tets fijns en teers. Het is het gedachteleven van een heer, als je begrijpt wat ik bedoel.’

‘O,’ zei Tom Poes. ‘Dan is hij misschien toch goed zoals hij is.’

Heer Bommel keek zijn jonge vriend wantrouwend aan. Toen wendde hij zich gebelgd af en liep naar de hut zonder de gak nog een blik waardig te keuren.

24 Binnengekomen ging hij tegenover Wammes Waggel zitten en klaagde zijn nood.

‘Men begrijpt niets van mijn fijn gedachteleven,’ sprak hij. ‘De wereld zou er heel wat beter uitzien als iedereen net zo dacht als ik, zeg nu zelf!’

‘Hoe denk je dan?’ vroeg Wammes nieuwsgierig.

‘Ik kan het moeilijk uitleggen,’ hernam heer Ollie, ‘want mijn gedachteleven is héél diep. Daarom heb ik een gak gewenst, die zou het fijntjes kunnen uitdragen. Maar nee, de gak blijkt een rare bolle boom te zijn. Het is allemaal erg pijnlijk.’

‘Pijn doet het niet,’ zei Wammes. ‘Maar er is helemaal geen lol aan. En dat had die ouwe toch beloofd!’

Op dat moment klonk er buiten onverwachts gelach van vreemde holle stemmen en daar bovenuit was het geroep van Tom Poes hoorbaar.

‘Kom gauw!’ riep die. ‘De gak groeit weer!’

Wammes Waggel en heer Ollie snelden de deur uit en nu trof een vreemd schouwspel hun oog. Uit de vier wortels van de boom waren vier nieuwe planten gegroeid, die nu in een kringetje om de oude stam heen stonden. Dat was al vreemd genoeg. Maar het vreemdste was dat alle vijf die bomen een spleet in hun kruin hadden, waaruit een hol gelach opsteeg.

‘O, wat enig!’ riep Wammes. ‘Kijk ze eens een lol hebben!’